

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Haller Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a Dr. Rátky és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen számlatartozás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. január 19. napján kelt 22.G.40.497/2009/52. számú ítélete ellen a felperes részéről 54. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 600.000 (hatszázezer) forint másodfokú perköltséget, és a Magyar Államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a ... Kft.-vel (a továbbiakban: Vállalkozó) 2003. december 31-én kötött szerződés szerint vállalkozásba adta a ... külfejtéses bányauzemekben kitermelt meddő- és szén jövesztését, rakodását és hányóba döntését 2004. január 1. és 2005. december 31-e közötti időszakra.

A szerződés alapján a Vállalkozó fuvarozást végzett; a díjelszámolás a szerződés IV. fejezetében rögzítettek szerint történt, „teljesítményigazolást” az alperes képviseletében ... üzemvezető volt jogosult kiállítani, ezen okirat képezte a számlázás, utóbbi a díjfizetés alapját.

A Vállalkozó 2004. február 25-én faktoring szolgáltatás nyújtására vonatkozó szolgáltatási szerződést kötött a ... Részvénytársasággal (a továbbiakban: Faktor cég); a szerződésben a Faktor cég a szolgáltatás nyújtását akként vállalta, hogy egyedi engedményezési szerződések útján - a Vállalkozó kezési felelőssége mellett - engedményezéssel megvásárolja az alperessel szemben keletkezett vállalkozói díjkövetelést 45 millió forint limitált összegben, a névérték 100 %-a ellenében.

A szerződésben - többek között - rögzítették, hogy a szolgáltatás igénybevételéhez a vállalkozási szerződést, a kapcsolódó számlákat és teljesítésigazolásokat kell - eredeti példány bemutatása mellett - egy másolati példányban benyújtani; megállapodtak abban, hogy az engedményezési szerződés aláírásával egyidejűleg értesítik a kötelezettet az engedményezésről, valamint arról, hogy a vállalkozási szerződés alapján esedékes fizetési kötelezettségét a Faktor cég mely bankszámlájára köteles teljesíteni átutalással. Rögzítették továbbá, hogy a fenti értesítő kötelezett által visszaigazolt eredeti példányának a Faktor cég részére történő benyújtása a vételár megfizetésének feltétele, továbbá kikötötték a faktor visszkereseti jogát.

A fenti szerződésbe foglalt limit összegét 2004. március 9-én a szerződő felek 56.250.000 forintra felemelték.

2004. február 2-án kelt, 18.254.820 forint + ÁFA, valamint 20.442.748 forint + ÁFA, továbbá 2004. március 3-án kelt, 6.302.432 forint + ÁFA vállalkozói díj számlázhatóságára vonatkozó teljesítményigazolás alapján - melyeken az alperes cégbélyegzője és ... névaláírás került feltüntetésre - a Vállalkozó külön-külön számlát állított ki. Az ezen számlákba foglalt, mindösszesen bruttó 56.250.000 forint vállalkozói díjkövetelés engedményezésére vonatkozóan a szolgáltatási szerződés alapján a szerződő felek 2004. február 25-én és 2004. március 9-én kötöttek engedményezési megállapodást, egyidejűleg faktorálási értesítéseket állítottak ki, melyen szereplő alperesi nyilatkozatot a Faktor cég úgy szerezte be, hogy az okiratokat átadta a Vállalkozó ügyvezetőjének, ...nak, aki akként hozta vissza azokat, hogy rajtuk az alperes cégaadatait és ... névaláírását tartalmazó bélyegzőlenyomat szerepelt.

Az első engedményezési szerződés alapján a Faktor cég 2004. február 26-án 38.313.849 forintot, a második engedményezési szerződés alapján 2004. március 10-én 6.108.198 forintot a Vállalkozónak kifizetett.

A Faktor cég 2004. május 10-én, illetve 2004. június 10-én az alperest a faktorált számlák kiegyenlítésére szólította fel, eredménytelenül, a teljesítéstől az alperes arra hivatkozással zárkózott el, hogy a számlák szerinti értékben részére a Vállalkozó nem teljesített, hozzá a számlákat nem nyújtotta be; majd a teljesítésigazolások ismeretében vitatta azok kiállítását.

A Vállalkozó ellen időközben indított felszámolási eljárásban a Faktor cég 2004. július 22-én 45 millió forintra és járulékaira hitelezői igényt jelentett be.

A felperes 2004. december 20-án megkötött engedményezési szerződéssel a Faktor cégtől megszerezte a Vállalkozóval kötött szerződés alapján fennálló 56.250.000 forint követelést.

A felperes 2005. április 26-án fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő, az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 56.250.000 forint és járulékai megfizetésére, elsődlegesen a Ptk. 523. § (1) bekezdése, és a Ptk. 198. § (1) bekezdése, másodlagosan a Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján.

Az elsődleges keresetében arra hivatkozott, hogy a Vállalkozó az alperessel kötött szerződés alapján teljesített, szolgáltatása ellenértéke számlázásra került, az alperes cégszerűen teljesítésigazolásokkal állított ki, így az őt terhelő pénzübeli szolgáltatással tartozik a felperes felé, tekintve, hogy utóbbi a szolgáltatási szerződés alapján a számlákat a Vállalkozónak kifizető Faktor cégtől a követelést engedményezés útján megszerezte.

Másodlagos kereseti kérelme körében a felperes arra hivatkozott, hogy a Vállalkozó által a faktoráláshoz benyújtott számlák, illetve az azok alapját képező teljesítésigazolások az alperes vezető beosztású alkalmazottjának a közreműködésével kerültek kiállításra; nem zárható ki, hogy az alkalmazott azok hamisításában közreműködött, ezzel jogellenes magatartást tanúsított, melyért az alperes munkáltatóként kárfelelősséggel tartozik; állítása szerint a hamis okiratok alapján megkötött faktoring szerződés folytán a keresetben megjelölt összegű kár keletkezett.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a vállalkozási szerződés kizárólag fuvarozásra jött létre, a vállalkozó tényleges teljesítése alapján benyújtott számlákat kiegyenlítette, így pénzübeli szolgáltatással nem tartozik. A perbeli három számla formailag és tartalmilag egyaránt hamis, a számlákban, illetve teljesítésigazolásokban megjelölt szolgáltatást részére a Vállalkozó nem végzett, teljesítésigazolást nem állított ki, hozzá a számlákat a Vállalkozó nem nyújtotta be. Utalt arra, hogy az okiratok hamisságát a felperes maga is megállapította, erre tekintettel tett büntetőfeljelentést.

Vitatta munkáltatói kárfelelősségét, állítva, hogy alkalmazottja nem járt el jogellenesen; felperes kára a Vállalkozó, illetve annak ügyvezetője által megvalósított bűncselekmény okán következett be és abban közrehatott a Faktor cég azzal, hogy a szolgáltatási szerződés megkötésénél nem az elvárható gondosságot tanúsította, nem egyeztetett az alperessel a követelés fennállásáról, elmulasztotta részére a faktorálási értesítő szabályszerű megküldését, mellyel a kár elhárítható lett volna.

Az alperes vitatta a kár összegét is, álláspontja szerint az nem lehet több mint a Vállalkozó részére történt tényleges kifizetés. Utalt arra is, hogy a büntetőeljárás adatai szerint a Vállalkozó ügyvezetője a Faktor cég felé elismerte visszafizetési kötelezettségét, ingatlanfedezetet ajánlott fel, továbbá nem zárható ki a felszámolási eljárásban történő követelés-megtérülés sem.

Az elsőfokú bíróság 22.G.40.711/2006/44. számú ítéletével az elsődleges kereseti kérelem alaptalanságának megállapítása mellett a másodlagos kereseti kérelemnek részben helyt adott; a mindkét fél részéről előterjesztett fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.454/2008/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot megismételt eljárásra utasítva.

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét, az alperes az érdemi ellenkérelmét változatlanul fenntartotta.

Az elsőfokú bíróság 2011. január 19. napján kelt 22.G.40.497/2009/52. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 3.959.600 forint perköltséget.

Az elsődleges kereseti kérelem körében az elsőfokú bíróság kifejtette, a Vállalkozó a teljesítményigazolásokban megjelölt munkát nem végezte el, így az alperes terhére a vállalkozási szerződés alapján nem keletkezett kötelezettség a követelt vállalkozói díj megfizetésére. A szolgáltatási (faktorálási) szerződés szerint a kötelezett által visszaigazolt értesítő eredeti példánya a vételár megfizetésének feltétele; ezen feltétel nem következett be, mert az alperes cégjegyzésre jogosult ügyvezetője sem a 2004. február 25-i, sem a 2004. március 9-i nyilatkozatot nem írta alá, így a felperes a Vállalkozóval kötött szerződés alapján az alperessel szemben igényt nem támaszthat. Az elsőfokú bíróság a becsatolt két faktorálási értesítés és három számlamásolat, valamint az azok alapjául szolgáló eredeti teljesítményigazolások vonatkozásában - a büntetőeljárás adataira, valamint a perben beszerzett tanúvallomásokra figyelemmel - megállapította, hogy a Pp. 196. §-a szerinti formában kiállított magánokiratok tartalma hamis, az azokban rögzített teljesítés a Vállalkozó részéről nem valósult meg. Megállapította, hogy a vállalkozási szerződés ténylegesen kizárólag fuvarozási tevékenység ellátására vonatkozott, rakodógépekkel a Vállalkozó nem is rendelkezett, a szerződéses díjmegállapodás is kizárólag ezen tevékenységre vonatkozott.

A másodlagos kereseti kérelem elbírálása körében a lefolytatott bizonyítás eredménye alapján az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, a Faktor cégnek kára keletkezett azzal okozati összefüggésben, hogy a Vállalkozó képviselője olyan hamis számlákkal igazolt követelést engedményezett, amely teljesítés hiányában őt nem illette meg, nem nyert azonban bizonyítást, hogy az alperes, illetve annak alkalmazottja a számlák kiállításának alapjául megjelölt hamis teljesítményigazolások elkészítésében közreműködött volna, az okiratokat aláírta volna. Kifejtette továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a teljesítményigazolások alperesi alkalmazott általi aláírása esetén is hiányozna a kárfelelősség megállapításához szükséges okozati összefüggés, tekintve, hogy a faktorálási szerződés teljesítéséhez feltételként szabták az értesítőben foglaltak alperesi tudomásulvételét. Az értesítéseken szereplő felperesi ügyvezetői aláírás azonban nem kézírással, hanem ún. névbélyegző-lenyomattal készült, a faktorálási szerződés szerinti vételárat tehát a Faktor cég a feltétel bekövetkezte hiányában utalta át. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Faktor cég a kárt teljes mértékben elháríthatta volna, amennyiben a Ptk. 340. § (1), (2) bekezdése szerinti

kötelezettségét teljesíti, egyrészt a faktorálási értesítőt az alperesnek szabályszerűen megküldi, illetőleg ellenőrzi a számlakövetelések tényleges fennálltát.

A fenti okiratok vizsgálatára lefolytatott igazságügyi írás- és okmányszakértői bizonyítás eredményét az elsőfokú bíróság az alábbiak szerint értékelte.

Az elsőként kirendelt dr. ... szakértő valószínűsítette, hogy a teljesítményigazolásokon olvasható névalíráások ...től származnak, a faktorálási értesítések kapcsán azt rögzítette, az azokon lévő „...” szignó névbélyegzőtől származó lenyomat és nem természetes kézírás, továbbá közölte, hogy a cégbélyegző-lenyomatok vizsgálata okmányszakértői kompetenciába tartozik.

A megismételt eljárásban kirendelt ... nevében ... írás- és okmányszakértőként járt el; okmányszakértői véleményében kategorikusan megállapította, hogy a teljesítményigazolásokon található cégbélyegző-lenyomatok egyike sem a lenyomatmintát létrehozó cégbélyegzőtől származik. A 2004. február 2-i okiratokon lévőket számítógépes nyomtató/fénymásoló berendezéssel hozták létre, a március 3-i okiraton lévő pedig nem az üzemvezető által használttól származik. Írásszakértői véleményében az SZ/F/1 és SZ/F/2 teljesítményigazolások vonatkozásában megállapította, hogy a jelzett névalíráások egy kéztől származnak, az SZ/F/3 számú teljesítményigazoláson lévő névalíráás nem ugyanattól a személytől származik, mint aki a fentieket aláírta. Kategorikusan megállapította, hogy a teljesítményigazolásokon található névalíráások sajátosságai egymással is nagyfokú különbözőséget mutatnak; a „...” névalíráások nem az írásmintákat készítő névtulajdonostól származnak. A faktorálási értesítéseken található „...” névalíráások vonatkozásában megállapította, hogy azok nem kézzel írottak, aláírás-bélyegzővel hozták őket létre, és a bélyegzések nem a rendelkezésére bocsátott lenyomatmintát létrehozó aláírás-bélyegzőtől származnak.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a két szakértő egyező módszerrel dolgozott, de a teljesítményigazolásokon szereplő névalíráásokat eltérően értékelték. ... kategorikus véleménye mellett dr. ... - és a felperes által felkért dr. ... magánszakértő - csupán valószínűsítette, hogy az aláírások a névtulajdonostól származnak, így kétségmentesen nem állapítható meg, hogy a teljesítményigazolásokon lévő ... aláírások biztosan a névtulajdonostól származtak. Emellett értékelte az elsőfokú bíróság az okmányszakértői vélemény teljesítményigazolásokra vonatkozó szakmai megállapításait, melyekből következik, hogy az okiratok nem csak tartalmukban, hanem formailag is hamisak.

A fentiekben túlmenően értékelte az elsőfokú bíróság a felperes feljelentése alapján indult büntetőügyben készült vádiratot és nyomozást megszüntető határozatot, mely a per egyéb bizonyítékaival összhangban azt támasztotta alá, hogy a teljesítményigazolásokat a faktorálási szerződéshez a Vállalkozó ügyvezetője nyújtotta be, a szerződés alapján kiegyenlített összeggel ő rendelkezett, ő jutott a tartalmában hamis számlák alapján vagyoni előnyhöz. Utalt az elsőfokú bíróság arra, életszerűtlen, hogy a bélyegzőlenyomat okán hamis okiratra az ügyvezető megszerezze az alperes erre jogosult alkalmazottjának eredeti aláírását, ez a vagyoni előnyből történő részesedés nélkül nehezen képzelhető el. Az alperesi üzemvezető, aki tisztában volt a teljesítményigazolások, számlák kiállításának, befogadásának, kiegyenlítésének rendjével, nem valószínű, hogy szívdességi alapon,

gondatlanságból állította volna ki az okiratokat annak tudatában, hogy a hamisítás ténye rövid időn belül kiderül. Életszerűtlen tehát, hogy a hamis okiratokat a Vállalkozó ügyvezetője és az üzemvezető együtt készítették volna el úgy, hogy az aláírás eredeti, ugyanakkor a bélyegzőlenyomat gépi nyomtatású vagy nem az üzemvezető által egyébként használatos bélyegzőlenyomatot tüntetik fel. Értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy az üzemvezető változatlanul az alperes alkalmazásában áll, így felé az alperes részéről bizalomvesztésnek nincs jele.

Nem osztotta ez elsőfokú bíróság a szakértői intézet kirendelésével kapcsolatos felperesi kifogásokat a 2005. évi XLVII. tv. és a 282/2007. (X. 26.) Kormányrendelet 5. §-a szerinti 4. számú melléklet 1. pontjában foglaltakra figyelemmel, utalva arra is, hogy ... 2005-től írás- és okmányszakértő.

Mellőzte az elsőfokú bíróság a szakértői vélemények felülvéleményezésére vonatkozó felperesi indítványt, tekintve, hogy álláspontja szerint a kirendelt igazságügyi szakértők véleménye a rendelkezésre álló további bizonyítékok együttes értékelésével az ügy érdemi eldöntésének alapjául szolgálhattak.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, keresetének történő helyt adást, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 206. §-ában foglaltakat, mert az egymással ellentétes szakvélemények közötti ellentmondás nem volt azzal feloldható, hogy az egyik igazságügyi szakértő és magánszakértő véleménye kirekesztésre került a bizonyítékok köréből. Az ügy elbírálása során a rendelkezésre álló négy szakértői bizonyítás eredménye lehet csak meghatározó, a tényállásra figyelemmel a tanúbizonyításnak nincs jelentősége. A négy szakértői vélemény egymásnak ellentmond - az alperes indítványára kirendelt ... egyébként függetlennek nem is tekinthető -, így nem lett volna mellőzhető felperes indítványára a szakvélemények ütköztetése más független három szakértővel, melyre a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatásra, illetőleg a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel indítványt tett. A ... szabályzata szerint - a rendelkezésre álló szakértői vélemények tisztázására - javasolt három szakértő kirendelésének a mellőzése sérti a felperes bizonyítékok rendelkezésre bocsátásához fűződő jogát, a bizonyításnak nem lehet akadálya a jogvita ésszerű időn belüli elbírálására vonatkozó alapelv. Utalt arra, hogy a büntetőeljárás nem fejeződött még be érdemi határozattal és annak anyagában nem volt olyan érdemleges adat, amely alapján a bizonyítási indítványa elutasítható lett volna. Kifejtette, hogy a bíróság a bizonyítékok mérlegeléséhez való jogát addig nem gyakorolhatja, amíg egymással ellentétes eredményű, de azonos szakmai szakértői bizonyítási eszközök állnak rendelkezésre; szakkérdések ellentétes tartalma miatti feloldhatatlan ellentéteket tisztázni kell mindaddig, amíg arra reális esély van, hogy egyértelmű szakmai álláspont alakulhat ki. Erre figyelemmel kérte, hogy mellőzött bizonyítási indítványának a másodfokú bíróság adjon helyt, vagy erre tekintettel döntsön a határozat hatályon kívül helyezéséről.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes alaptalanul állította, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői vélemények közötti ellentmondás feloldását nem kísérelte meg; a 2010. június 9-i tárgyaláson a kirendelt szakértőket egymás jelenlétében hallgatta meg. A szakértői véleményekben foglaltak értékelése során az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe, hogy a dr. ... a „...” aláírások névtulajdonostól való származását valószínűsítette, míg ... azt kategorikusan kizárta. Tekintettel arra, hogy a ... szakvéleménye nem csak végkövetkeztetéseiben, hanem alapjaiban és indokolásában is kategorikus, a jogvita elbírálásának alapjául szolgálhatott, így szükségtelenné tette a Pp. 182. §-ában foglaltak alkalmazását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az utóbbi szakértő írás- és okmányszakértői véleménye, valamint a per egyéb adatai alapján helytálló jogi álláspontot alakított ki, a mérlegelése okszerű és abból helyes jogi következtetésekre jutott, eljárása nem sértette a Pp. 182. §-ában és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat. Utalt arra, a kért bizonyítás mellőzése önmagában még nem eljárásjogi szabálysértés, az akkor valósul meg, ha a bíróság az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítást nem folytat le, és ezáltal az ítélet megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, és annak értékelésekor, a határozat meghozatala során a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járt el. A ... Intézetének eljárási jogosultsága alappal nem kifogásolható, szakértőként történő kirendelése megfelelt a Pp. 177. §-ában foglaltaknak. Utalt arra is az alperes, hogy a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglaltak alapján szakértői testület kirendelésére és új szakvélemény beszerzésére a másodfokú eljárásban egyébként sincs lehetőség.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához kellően - a szükséges mértékű bizonyítási eljárás lefolytatásával - feltárta, és abból a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű, Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értékelésével helytállóan vont következtetést a kereset megalapozatlanságára.

Nem osztja a Fővárosi Ítéltábla az alperes szakértői bizonyítás nem megfelelő lefolytatására, és bizonyítási indítványa alaptalan mellőzésére vonatkozó fellebbezési okfejtését, az alábbiak szerint.

Dr. ... igazságügyi írásszakértő szakvélemény adását követően a ... (a továbbiakban: Intézet) kirendelésére a Pp. 177. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően került sor; ezen jogszabályi rendelkezés szerint a bíróság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot, szakértői intézményt, vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet rendelhet ki szakértőként. Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan felhívott 2005. évi XLVII. tv. felhatalmazása alapján kiadott 282/2007. (X. 26.) Kormányrendelet 5. §-a szerint a

4. számú mellékletben meghatározott szakkérdésekben az ott megjelölt intézmény, intézet vagy szervezet szakvéleményt adhat.

A 4. számú melléklet 1. pontjában foglaltakból kitűnően az Intézet okmány hamisításával kapcsolatos vizsgálatra, valamint írásszakértői vizsgálatra egyaránt jogosult, szakvélemény adására feljogosított szervezet.

Ebből következően az Intézet az igazságügyi szakértői tevékenységét a 2005. évi XLVII. tv. rendelkezéseinek megfelelően végezheti, így az 1. § (1) bekezdése szerint a bíróság kirendelésére eljárhat; a 12. § (1) bekezdése szerint a tevékenysége során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak az ügyben eljáró hatóság, továbbá a törvényben meghatározott szerv (személy) részére nyújthat tájékoztatást; a 16. § (1) bekezdése szerint a szakvélemény tartalmával összefüggésben nem utasítható. A szakértő utasíthatatlanságán kívül a szakvéleményadás befolyásmentességét biztosítják a Pp. 178. § (1), (2) bekezdésében meghatározott összeférhetetlenségi szabályok, valamint a Pp. 178. § (3), (4) bekezdése szerinti kizárás jogintézménye.

A felperes az elsőfokú eljárás során az Intézet függőségét, befolyásoltságát anélkül állította, hogy ezen tényelőadását alátámasztotta volna, emellett - bár határozathozatalt megkívánó kizárási indítványt nem terjesztett elő - az Intézet 2010. május 31-én kelt, elsőfokú bírósághoz 2010. június 7-én 30. sorszámon beérkezett beadványában egyértelműen vitatta utasíthatóságát és pártatlan szakvélemény adására vonatkozó nyilatkozatot tett, mindezekre figyelemmel a felperes Intézet szakmai függetlenségének hiányára alapított fellebbezési érvelése nem foghat helyt.

Az Intézet fentiek szerint megengedett kirendelése és befolyásmentesnek tekinthető szakvélemény adása a „...” névalírással valódisága vizsgálata körében a korábban eljáró dr. ... szakvéleményében foglaltaktól eltérő eredményre vezetett; a fellebbezésben előadottakkal szemben az elsőfokú bíróság az eltérő szakmai álláspontok ismeretében megfelelően járt el, az alábbiak szerint.

A 2005. évi XLVIII. tv. 16. § (2) bekezdés a) pontja 2006. január 1-től a Pp. 182. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezésével megszüntette a szakértői vélemények felülvéleményezésének a lehetőségét és a 12. §-ával megállapított Pp. 183. § rendelkezései szerint a szakértői testületek által készített szakvéleményt a perben korábban készített szakvéleményekkel egyenlő rangúvá tette.

Ezen jogszabály módosítás egységes bírói alkalmazása érdekében került sor a normaszöveg további pontosítására; a 2008. évi XXX. tv. 27. §-a - a 63. § (1), (9) bekezdéseiben foglaltakból következően a 2009. január 1-jei hatálybalépéskor folyamatban lévő ügyekre alkalmazni rendelve - a Pp. 183. §-ának (2) bekezdése helyébe azt a rendelkezést léptette, hogy a bíróság szakértői testületet akkor rendelhet ki, ha a perben felmerülő szakkérdés a 182. § alapján, két egymástól független szakvélemény előterjesztése után, a kirendelt szakértők személyes meghallgatása során sem tisztázható. A szakértői testület azonban nem kötelezhető

a korábbi szakvélemények felülvéleményezésére, szakvéleménye a szakértő szakvéleményével esik egy tekintet alá.

Az eljárás irataiból kitűnően az elsőfokú bíróság a 2010. június 9-i tárgyaláson dr. ... igazságügyi írásszakértőt, valamint az Intézet részéről eljáró ... igazságügyi írás- és okmányszakértőt személyesen meghallgatta; a „...” névaláírás valódisága körében a korábban írásban előterjesztett szakvéleményekben foglaltakkal egyezően dr. ... a valódiságot csupán valószínűsítette, míg ... a valódiságot kategorikusan kizárta. A „...” szignó tekintetében az igazságügyi szakértők egyezően akként nyilatkoztak, hogy az nem természetes kézírás, hanem névbélyegzőtől származó lenyomat, utóbbi vizsgálata - okmányszakértői kompetencia hiányában - nem képezte dr. ... feladatát. ... okmányszakértőként kategorikusan megállapította, hogy a teljesítményigazolásokon található cégbélyegző-lenyomatok egyike sem a lenyomatmintát létrehozó cégbélyegzőtől származik; a 2004. február 2-i okiratokon lévőket számítógépes nyomtató/fénymásoló berendezéssel hozták létre, a március 3-i okiraton lévő pedig nem az üzemvezető által használatossal egyező. A „...” névaláírás vonatkozásában akként nyilatkozott, hogy a bélyegzések nem a rendelkezésére bocsátott lenyomatmintát létrehozó aláírás bélyegzőtől származnak.

Az igazságügyi szakértők fenti körbeni nyilatkozata értékelésekor az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járt el, helytállóan vette figyelembe, hogy a csupán valószínűsítés szintjén mozgó szakértői megállapítást a kategorikus szakmai megállapítás megdőntötte, a vitatott névaláírás valódisága körében további bizonyítás szükségtelen. A fellebbezésben előadottakkal szemben dr. ... szakvéleményét az elsőfokú bíróság nem kirekesztette a bizonyítékok sorából, hanem azt a bizonyító erejének megfelelően értékelte akként, hogy a vitatott okiratok ... általi aláírására vonatkozó felperesi tényállítás kétségmentes alátámasztására - az Intézet szakértői véleményével szemben - nem alkalmas, és a bizonyítás eredményére figyelemmel, alappal mellőzhette a névaláírás további vizsgálatára vonatkozó felperesi indítványt.

Nem osztja a Fővárosi Ítéltábla a felperes azon fellebbezési okfejtését sem, hogy a jogvita csupán a fellebbezésében hivatkozott négy - két perben kirendelt és két magánszakértő - szakértői véleménye alapján lenne elbírálandó; a Pp. 3. § (5) bekezdése szerinti szabad bizonyítás rendszeréből következően a szakértői eljárás szakkérdés felmerülése esetén sem kizárólagos bizonyítási eszköz.

Az egységes bírói gyakorlat a fél egyoldalú felkérése alapján közreműködő magánszakértő véleményét a fél személyes előadásának tekinti; a Pp. 3. § (5) bekezdéséből és 206. § (1) bekezdéséből következően a magánszakvélemény egyes megállapításai bizonyítékként felhasználhatók, a bíróság szabadon mérlegelheti, hogy az egyes megállapításokat bizonyítékként mennyiben értékeli.

A fentiekben részletezett, perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményeken kívül a felperes felkérésére ... az alperes felkérésére dr. ... magán- írásszakértői

véleményt adott; az előbbi kategorikusan kizárta, hogy a „...” aláírás a névtulajdonostól származna, utóbbi csupán valószínűsítette a névaláírás névtulajdonostól származó kézeredetét, így a magánszakértői vélemények az igazságügyi szakértői bizonyítás eredményétől eltérő helyzetet nem eredményeztek.

A fentieken túlmenően az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a jogvita elbírálása során a rendelkezésére álló egyéb bizonyítékokat, így a Vállalkozó korábbi teljesítéseire vonatkozó okiratokat és tanúbizonyítást, melyek az alperes által kifogásolt teljesítményigazolásokon szereplő számadatok valótlanágát támasztották alá.

Az Intézet aggálytalan okmányszakértői véleménye alapján - melynek szakmai megállapításával egyező eredményre jutott a korábban az alperes felkérésére eljáró ... magánszakértő - helytállóan tekintette az elsőfokú bíróság teljesen életszerűtlennek azt, hogy az imitált képpel létrehozott bélyegzőlenyomatok, illetve hamisított bélyegzőlenyomat fölé ... a teljesítményigazolásokra a valódi névaláírását vezette volna rá.

Tekintettel arra, hogy a felperes a fellebbezésében a fent kifejtettek szerint alaptalanul hivatkozott a bizonyítási eljárás hiányosságára, a lefolytatott bizonyítás eredményének téves értékelésére, okszerűtlen mérlegelés megállapítására, felülmérlegelésre alapot adó körülményt a jogorvoslati eljárás során sem igazolt, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság felperesi keresetet helytállóan elutasító ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével, mérlegeléssel megállapított bruttó 600.000 forint jogi képviseleti munkadíjból áll, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint jogorvoslati illeték megfizetésére a Magyar Állam javára.

Budapest, 2011. szeptember 20.

Dr. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Felker László s. k.,
bíró

A kiadmány hitelül

